

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

آمارها و شاخص های بین المللی

شاخص پیچیدگی اقتصادی

The Economic Complexity Index

گزارش شماره ۴۷

آذر ۱۳۹۷

معاونت طرح و برنامه

دفتر آمار و فراآوری داده ها

شناسنامه گزارش:

عنوان: فارسی: شاخص پیچیدگی اقتصادی
انگلیسی: The Economic Complexity Index

منابع: <https://atlas.media.mit.edu>
<http://atlas.cid.harvard.edu>

دوره زمانی انتشار گزارش منبع: سالانه
پیشینه: -

تهیه شده در معاونت طرح و برنامه، دفتر آمار و فراوری داده‌ها
شماره تماس جهت ارائه نظرات: خانم جامی: ۸۱۷۶۲۴۹۶

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۴	مقدمه
۵	۱. معرفی شاخص پیچیدگی اقتصادی
۵	۲. معرفی مرجع
۶	۳. وضعیت کشورهای منطقه و منتخب در شاخص پیچیدگی اقتصادی
۹	۴. وضعیت کالاها در شاخص پیچیدگی محصول

پیشگفتار

با جهانی شدن اقتصاد و گسترش پیوندهای اقتصادی کشورها با یکدیگر، آمارها، داده‌ها و شاخص‌های مقایسه‌ای بین کشوری اهمیتی بیش از پیش یافته است. بر همین اساس برخی سازمان‌های معتبر بین‌المللی اقدام به گردآوری و انتشار آمارها و شاخص‌های مقایسه‌ای بین کشوری می‌نمایند.

اطلاع از آخرین وضعیت کشورمان در این شاخص‌ها می‌تواند نقش به‌سزائی در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی سرمایه‌گذاران و فعالین تجاری و دیگر ذینفعان داشته باشد. لذا وزارت صنعت، معدن و تجارت وظیفه خود می‌داند با انتشار مستمر و فراگیر اینگونه آمارها و شاخص‌ها در کشور، ضمن کمک به ایجاد شفافیت در فضای کلان اقتصادی کشور، دسترسی فعالان اقتصادی را به اطلاعات مذکور تسهیل نماید. در همین راستا، معاونت طرح و برنامه با هدف شناسایی و باز نشر اقلام آماری و شاخص‌های مهم اقتصادی مرتبط با بخش صنعت، معدن و تجارت، تهیه گزارش «آمارها و شاخص‌های بین‌المللی» را در دستور کار خود قرار داده است. این گزارش که بصورت ادواری منتشر می‌شود، شامل آمار و اقلام پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر بین‌المللی بوده و فارغ از هر گونه تحلیل تخصصی، صرفاً در قالب آمارهای توصیفی ارائه می‌شود.

امید است این سری گزارش‌ها زمینه بهبود تصمیم‌ها و سیاست‌گذاری‌های مرتبط با فضای کسب و کار را فراهم سازد. همکاران محترم می‌توانند نظرات خود در زمینه موضوعات گزارش و ساختار آن را به دفتر آمار و فرآوری داده‌ها ارائه نمایند. این سلسله گزارش‌ها از طریق پورتال وزارتخانه نیز قابل بهره‌برداری می‌باشد.

مقدمه

رشد و توسعه اقتصادی دغدغه اصلی حکومت‌ها می‌باشد و غالباً کشورها بر اساس میزان توسعه اقتصادی در جهان رتبه بندی می‌گردند. در جهان کنونی مهم‌ترین عامل تعیین‌کننده میزان توسعه‌یافتگی هر کشوری، میزان دانش شکل‌گرفته در آن کشور است، که نسبت مستقیمی با انواع محصولات تولید شده در آنها دارد.

رویکرد پیچیدگی اقتصادی، مبتنی بر میزان دانش مولد متنوع در تولید محصولات است، که توسط افراد جمع‌آوری و مورد استفاده قرار می‌گیرد. در طی دو قرن گذشته، میزان دانش تولیدی به طور چشمگیری افزایش یافته است. از آنجا که بعضی از محصولات مثل کامپیوتر و موتورهای جت فقط در جوامع پیچیده، اما کالاهایی شبیه پیراهن و غلات تقریباً همه جا می‌توانند تولید شوند، بر اساس مجموعه محصولاتی که یک کشور تولید می‌کند می‌توان به میزان دانش مولد در دسترس آنها پی برد.

میزان دانش بکار رفته برای ساخت یک محصول می‌تواند بسیار متفاوت باشد و سبب ایجاد ارزش افزوده بالاتری در آن محصول شود. اکثر محصولات جدید نیاز به دانش بالایی دارند، لذا کشورهایی که از دانش فنی بالاتری برخوردار بوده و توان بکارگیری دانش در تولید محصولات دانش محور را دارند، دارای اقتصاد پیچیده‌تری بوده و در نتیجه پیشرفته‌تر می‌باشند.

با توجه به اهمیت دانش در سطح تولید و پیچیدگی اقتصادی، کشورها بر اساس میزان انباشت دانش رتبه‌بندی می‌شوند. برای اندازه‌گیری میزان دانش به کار رفته در تولیدات یک کشور، شاخص‌های مختلفی وجود دارد، یکی از این شاخص‌ها، شاخص پیچیدگی اقتصادی می‌باشد، که در این گزارش به آن پرداخته شده است.

۱. معرفی شاخص پیچیدگی اقتصادی

شاخص پیچیدگی اقتصادی^۱ (ECI) برای اولین بار توسط گروهی از محققان دانشگاه‌های "ام آی تی" و "هاروارد" در سال ۲۰۰۷ مطرح و معرفی شده است. این شاخص، به عنوان یک معیار اقتصادی، میزان توانایی کشورها را در تولید کالاهای پیچیده با فراهم ساختن ساختارهای مناسب در جهت تجمیع دانش‌های متنوع و کاربردی از طریق شبکه رصد پیچیدگی اقتصادی^۲ (OEC) نشان می‌دهد.

شاخص پیچیدگی اقتصادی (ECI) و شاخص پیچیدگی محصول^۳ (PCI) به ترتیب، اندازه‌گیری شدت دانش نسبی یک اقتصاد (کشور) یا یک محصول است. ECI با در نظر گرفتن میزان دانش محصولاتی که صادر می‌شوند، شدت دانش اقتصاد و PCI با توجه به میزان دانش صادرکنندگان، شدت دانش محصول را اندازه‌گیری می‌کند.

داده‌های محصول ارائه شده در سایت با استفاده از طبقه‌بندی تجارت بین‌المللی استاندارد (SITC) یا سیستم هماهنگ شده (HS) طبقه‌بندی شده‌اند.

در اندازه‌گیری شاخص‌های پیچیدگی اقتصادی و محصول موارد زیر به طور همزمان در نظر گرفته می‌شوند:

- کشورهایی با جمعیتی برابر یا بیشتر از ۱.۲۵ میلیون نفر
- کشورهایی که ارزش معامله آنها برابر یا بیش از ۱ میلیارد دلار است
- محصولاتی که ارزش معامله آنها برابر یا بیش از ۱۰ میلیون است

۲. معرفی مرجع

آمارهای مورد استفاده در این گزارش از سایت‌های <https://atlas.media.mit.edu> و

<http://atlas.cid.harvard.edu> استخراج شده و دسترسی به اطلاعات از طریق مراجعه به این

سایت‌ها برای عموم امکان‌پذیر است.

^۱ The Economic Complexity Index

^۲ The Observatory of Economic Complexity

^۳ The Product Complexity Index

۳. وضعیت کشورهای منطقه و منتخب در شاخص پیچیدگی اقتصادی

جداول شماره (۱) و (۲) وضعیت رتبه ایران و کشورهای منطقه و منتخب را طی سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۶ در شاخص پیچیدگی اقتصادی (ECI) نشان می‌دهند. در این جداول، ترتیب قرار گرفتن کشورها براساس رتبه آنها در سال ۲۰۱۶ می‌باشد.

جدول ۱. رتبه ایران و کشورهای منطقه در شاخص پیچیدگی اقتصادی بر اساس کشور در سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۶

ردیف	کشور	سال	۲۰۱۱ (از ۱۲۷ کشور)	۲۰۱۲ (از ۱۲۷ کشور)	۲۰۱۳ (از ۱۲۷ کشور)	۲۰۱۴ (از ۱۲۷ کشور)	۲۰۱۵ (از ۱۲۷ کشور)	۲۰۱۶ (از ۱۲۷ کشور)
۱	رژیم اشغالگر قدس		۱۹	۲۰	۲۶	۲۷	۲۶	۲۹
۲	ترکیه		۴۳	۴۳	۴۳	۴۳	۴۲	۴۳
۳	لبنان		۴۴	۴۷	۴۴	۴۴	۴۴	۴۴
۴	عربستان		۷۳	۶۸	۵۴	۶۱	۵۳	۵۰
۵	امارات		۶۸	۶۵	۶۰	۶۰	۵۶	۵۱
۶	اردن		۴۷	۵۱	۵۳	۴۹	۵۲	۵۵
۷	قرقیزستان		۸۲	۵۹	۵۱	۸۶	۶۲	۵۷
۸	مصر		۶۹	۷۴	۶۷	۶۴	۶۶	۶۵
۹	گرجستان		۵۷	۶۹	۶۴	۶۸	۶۵	۶۹
۱۰	عمان		۸۳	۹۱	۷۹	۷۴	۷۸	۷۱

۲۰۱۶ (از ۱۲۷ کشور)	۲۰۱۵ (از ۱۲۷ کشور)	۲۰۱۴ (از ۱۲۷ کشور)	۲۰۱۳ (از ۱۲۷ کشور)	۲۰۱۲ (از ۱۲۷ کشور)	۲۰۱۱ (از ۱۲۷ کشور)	سال / کشور	ردیف
۷۳	۸۴	۱۰۷	۷۸	۹۶	۱۰۳	کویت	۱۱
۷۶	۷۷	۷۸	۸۸	۷۰	۹۵	قطر	۱۲
۸۴	۹۱	۸۴	۱۰۶	۸۰	۱۰۱	قزاقستان	۱۳
۸۷	۹۰	۹۶	۹۶	۱۱۲	۱۱۴	ایران	۱۴
۹۲	۹۲	۹۳	۹۵	۹۵	۹۰	پاکستان	۱۵
۹۳	۹۳	۸۵	۸۹	۸۹	۹۱	ازبکستان	۱۶
۹۹	۱۱۱	۱۲۶	۱۲۱	۱۱۷	۱۱۰	یمن	۱۷
۱۰۱	۱۱۶	۱۰۵	۱۱۳	۱۲۰	۱۲۰	ترکمنستان	۱۸
۱۰۷	۱۱۵	۱۰۸	۱۲۳	۱۱۹	۱۰۷	تاجیکستان	۱۹
۱۲۰	۹۸	۱۲۰	۱۱۹	۱۱۶	۱۲۱	آذربایجان	۲۰

جدول ۲. رتبه ایران و کشورهای منتخب در شاخص پیچیدگی اقتصادی بر اساس کشور در سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۱

رتبف	کشور	سال	۲۰۱۱ (از:۱۲۷کشور)	۲۰۱۲ (از:۱۲۷کشور)	۲۰۱۳ (از:۱۲۷کشور)	۲۰۱۴ (از:۱۲۷کشور)	۲۰۱۵ (از:۱۲۷کشور)	۲۰۱۶ (از:۱۲۷کشور)
۱	ژاپن		۱	۱	۱	۱	۱	۱
۲	کره جنوبی		۸	۵	۶	۵	۴	۳
۳	آلمان		۳	۴	۳	۳	۳	۴
۴	آمریکا		۱۲	۱۲	۱۴	۱۴	۹	۱۰
۵	ایتالیا		۱۷	۱۷	۱۷	۱۶	۱۷	۱۶
۶	فرانسه		۱۵	۱۴	۱۵	۱۷	۱۶	۱۷
۷	چین		۲۵	۲۱	۲۰	۲۱	۲۴	۱۸
۸	مالزی		۳۰	۲۹	۲۸	۲۶	۱۹	۲۲
۹	روسیه		۵۶	۵۶	۵۵	۵۲	۵۰	۴۸
۱۰	هند		۵۱	۴۸	۵۰	۴۷	۴۵	۴۹
۱۱	ایران		۱۱۴	۱۱۲	۹۶	۹۶	۹۰	۸۷

۴. وضعیت کالاها در شاخص پیچیدگی محصول

جدول شماره (۳) وضعیت رتبه بیست کالای برتر جهان را طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۱ در شاخص پیچیدگی محصول (PCI) نشان می‌دهد.

جدول ۳. رتبه بیست کالای برتر (از ۱۲۴۰ کالا) در شاخص پیچیدگی محصول بر اساس تعرفه چهار رقمی در سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۱

۲۰۱۳			۲۰۱۲			۲۰۱۱		
نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه
صفحه‌ها و فیلم‌های عکاسی، عکسبرداری و ظاهر شده، به غیر از فیلم‌های سینماتوگرافی.	۳۷۰۵	۱	لوله های سرب، لوله ها و اتصالات	۷۸۰۵	۱	شیشه کشیده و شیشه باد شده، به صورت ورق، حتی دارای یک لایه جاذب، منعکس کننده یا مانع از انعکاس ولی کار نشده به نحوی دیگر.	۷۰۰۴	۱
آلات و دستگاه‌ها برای آزمایشگاه‌های عکاسی یا سینماتوگرافی که در جای دیگر این فصل گفته نشده یا مشمول شماره‌های دیگر این فصل نباشد؛ نگاتوسکوپ؛ پرده برای پروژکسیون.	۹۰۱۰	۲	شیشه کشیده و شیشه باد شده، به صورت ورق، حتی دارای یک لایه جاذب، منعکس کننده یا مانع از انعکاس ولی کار نشده به نحوی دیگر.	۷۰۰۴	۲	دستگاه متمرکز ماشین کاری (Machining Centres)، ماشین‌های ساخت تک واحدی (یک مرحله‌ای) (Single Station) و ماشین‌های انتقالی چند مرحله‌ای برای کار کردن روی فلزات.	۸۴۵۷	۲
دستگاه‌هایی که با اشعه ایکس یا تشعشعات آلفا، بتا یا گاما را به کار می‌برند، حتی برای مصارف پزشکی، جراحی، دندانپزشکی یا دامپزشکی، همچنین دستگاه‌های رادیوگرافی و رادیوتراپی، تیوب‌های اشعه ایکس و سایر مولدهای اشعه ایکس، مولدهای	۹۰۲۲	۳	دستگاه متمرکز ماشین کاری (Machining Centres)، ماشین‌های ساخت تک واحدی (یک مرحله‌ای) (Single Station) و ماشین‌های انتقالی چند مرحله‌ای برای کار کردن روی فلزات.	۸۴۵۷	۳	لوله و لوازم یا اتصالات (Fittings) لوله کشی (مثلاً، کوپلینگ، زانویی، مهره و ماسوره (Sleeves) از نیکل	۷۵۰۷	۳

۲۰۱۳			۲۰۱۲			۲۰۱۱		
نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه
فشار قوی اشعه ایکس، پانل‌ها و میزهای کنترل اشعه ایکس، صفحه‌های اشعه ایکس، میزها، صندلی‌ها و همانند برای معاینه یا درمان با اشعه ایکس.								
صفحه کوچک، قلم (Stick)، نوک (Tip) و اشپای همانند برای ابزارها، سوار نشده، از سرمت‌ها.	۸۲۰۹	۴	آلات و دستگاه‌ها برای آزمایشگاه‌های عکاسی یا سینماتوگرافی که در جای دیگر این فصل گفته نشده یا مشمول شماره‌های دیگر این فصل نباشد؛ نگاتوسکوپ؛ پرده برای پروژکسیون.	۹۰۱۰	۴	ماشین‌های اکستروژینگ (Extruding)، کشش (Drawing)، تکسچرینگ (Texturing) یا برش مواد نسجی سنتتیک یا مصنوعی.	۸۴۴۴	۴
آکاردئون و ابزار مشابه	۹۲۰۴	۵	لوله و لوازم یا اتصالات (Fittings) لوله‌کشی (مثلاً، کوپلینگ، زانویی، مهره و ماسوره (Sleeves) از نیکل	۷۵۰۷	۵	ماشین ابزارها برای کارکردن روی هر نوع مواد از طریق برداشتن آنها که با اشعه لیزر یا سایر اشعه نوری یا فوتونی، اولتراسونیک (ماوراء صوت)، تخلیه الکتریکی، الکتروشیمیایی، اشعه الکترونی، اشعه یونی یا با فرآیندهای قوس پلاسمایی، ماشین‌های برش با فشار آب عمل می‌کنند.	۸۴۵۶	۵
دستگاه متمرکز ماشین‌کاری (Machining Centres)، ماشین‌های ساخت تک واحدی (یک مرحله‌ای) (Single Station) و ماشین‌های انتقالی چند مرحله‌ای برای کارکردن روی فلزات.	۸۴۵۷	۶	ترکیبات آلی - گوگردی.	۲۹۳۰	۶	میکروسکوپ‌ها غیر از میکروسکوپ‌های اپتیکی؛ دیفراکتوگراف‌ها.	۹۰۱۲	۶

۲۰۱۳			۲۰۱۲			۲۰۱۱		
نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه
عناصر شیمیایی دوپه (doped) به منظور مصرف در الکترونیک، به شکل صفحه مدور (دیسک)، صفحه نازک یا اشکال همانند؛ ترکیبات شیمیایی تغییر یافته دوپه به منظور مصرف در الکترونیک.	۳۸۱۸	۷	آلات و دستگاه‌ها برای تجزیه فیزیکی یا شیمیایی (مثلاً، پولاریمتر، انکسارسنج، طیف‌سنج، دستگاه تجزیه گاز یا دود)؛ آلات و دستگاه‌ها، برای سنجش یا چک کردن ویسکوزیته، تخلخل، انبساط، کشش سطحی یا همانند؛ آلات و دستگاه‌ها برای سنجش یا چک کردن مقادیر حرارت، صوت یا نور (از جمله وسیله تعیین زمان نوردهی در عکاسی)؛ میکروتوم‌ها.	۹۰۲۷	۷	صفحه کوچک، قلم (Stick)، نوک (Tip) و اشیای همانند برای ابزارها، سوار نشده، از سرمت‌ها.	۸۲۰۹	۷
ماشین‌های اکستروودینگ (Extruding)، کشش (Drawing)، تکسچرینگ (Texturing) یا برش مواد نسجی سنتتیک یا مصنوعی.	۸۴۴۴	۸	ماشین ابزار برای گرفتن زواید، تیز کردن، سنگ زنی، هموار کردن، صاف کردن، صیقل کردن یا به نحو دیگر پرداخت کردن فلز، یا سرمت‌ها به وسیله سنگ‌های سنباده، ساینده‌ها یا محصولات صیقل‌کننده، غیر از ماشین‌های تراش دادن چرخ‌دنده، سنگ زنی چرخ دنده یا پرداخت کردن چرخ دنده مشمول شماره ۸۴ ۶۱	۸۴۶۰	۸	ارابه‌های صاف (لیفتراک چنگال دار)؛ سایر ارابه‌های کارگاهی مجهز به تجهیزات بلند کردن یا جابه جا کردن.	۸۴۲۷	۸

۲۰۱۳			۲۰۱۲			۲۰۱۱		
نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه
فرآورده‌های شیمیایی برای مصارف عکاسی (غیر از ورنی‌ها، چسب‌ها، چسباننده‌ها و فرآورده‌های همانند); محصولات مخلوط‌نشده برای مصارف عکاسی، عرضه شده به مقادیر معین (Doses) یا بسته‌بندی شده برای خرده‌فروشی به صورت آماده برای مصرف.	۳۷۰۷	۹	صفحه کوچک، قلم (Stick)، نوک (Tip) و اشیای همانند برای ابزارها، سوارنشده، از سرمت‌ها.	۸۲۰۹	۹	نوسان سنج، تجزیه‌کننده طیف و سایر آلات و دستگاه‌های سنجش یا چک کردن مقادیر برق، بااستثنای وسایل سنجش مشمول شماره ۲۸ ۹۰؛ آلات و دستگاه‌های سنجش یا کشف تشعشعات آلفا، بتا، گاما، اشعه ایکس، تشعشعات کیهانی یا سایر تشعشعات یونیزه‌کننده	۹۰۳۰	۹
لوله و لوازم یا اتصالات (Fittings) لوله‌کشی (مثلاً، کوپلینگ، زانویی، مهره و ماسوره (Sleeves) از نیکل	۷۵۰۷	۱۰	وسایل دارای کریستال مایع که اشیایی را تشکیل ندهند که به طور مشخص تری در سایر شماره‌ها مذکور باشند؛ دستگاه‌های لیزر، غیر از دیوده‌های لیزر؛ سایر آلات و دستگاه‌های اپتیکی که در جای دیگر این فصل گفته نشده یا مشمول شماره‌های دیگر این فصل نباشند.	۹۰۱۳	۱۰	شیشه آلات برای آزمایشگاه، بهداشت یا داروخانه، حتی مدرج یا کالیبره شده.	۷۰۱۷	۱۰
آلات و دستگاه‌ها برای تجزیه فیزیکی یا شیمیایی (مثلاً، پولاریمتر، انکسارسنج، طیف‌سنج، دستگاه تجزیه گاز یا دود)؛ آلات و دستگاه‌ها، برای سنجش یا چک کردن ویسکوزیته، تخلخل، انبساط، کشش سطحی یا همانند؛ آلات و دستگاه‌ها برای سنجش	۹۰۲۷	۱۱	ماشین ابزار رنده‌کردن، شکل‌دادن، شکافدار کردن، برق‌وزدن (Broaching)، تراش دادن چرخ‌دنده، سنگ‌زنی چرخ‌دنده یا پرداخت کردن چرخ‌دنده، اره‌کردن، قطع کردن و سایر ماشین ابزارهایی که کار آنها برداشتن فلز یا سرمت‌ها است، که در	۸۴۶۱	۱۱	هیدرورها، نیترورها، آزوتورها، سیلیسیورها، برورها با ساخت شیمیایی مشخص یا غیر مشخص، غیر از ترکیباتی که همچنین تشکیل کربورهای مشمول شماره ۴۹ ۲۸ را می‌دهند.	۲۸۵۰	۱۱

۲۰۱۳			۲۰۱۲			۲۰۱۱		
نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه
یا چک کردن مقادیر حرارت، صوت یا نور (از جمله وسیله تعیین زمان نوردی در عکاسی)؛ میکروتوم‌ها.			جای دیگر گفته نشده و مشمول شماره‌های دیگر نباشد.					
سیلیکون‌ها به اشکال ابتدایی.	۳۹۱۰	۱۲	میکروسکوپ‌ها غیر از میکروسکوپ‌های اپتیکی؛ دیفراکتوگراف‌ها.	۹۰۱۲	۱۲	فرآورده‌های شیمیایی برای مصارف عکاسی (غیر از ورنی‌ها، چسب‌ها، چسباننده‌ها و فرآورده‌های همانند)؛ محصولات مخلوط‌نشده برای مصارف عکاسی، عرضه شده به مقادیر معین (Doses) یا بسته‌بندی شده برای خرده‌فروشی به صورت آماده برای مصرف.	۳۷۰۷	۱۲
هورمون‌ها، پروستاگلندین‌ها، ترومبوگسان‌ها و لیکوترین‌ها، طبیعی یا ساخته شده از طریق سنتز؛ مشتقات آنها و مشابه‌های ساختاری آنها، از جمله پلی‌پپتیدها با زنجیره تغییر یافته، که عمدتاً به عنوان هورمون مصرف می‌شوند.	۲۹۳۷	۱۳	محرك‌های ساعت مچی، جیبی و همانند، کامل و سوار شده.	۹۱۰۸	۱۳	وسایل دارای کریستال مایع که اشیایی را تشکیل ندهند که به طور مشخص تری در سایر شماره‌ها مذکور باشند؛ دستگاه‌های لیزر، غیر از دیودهای لیزر؛ سایر آلات و دستگاه‌های اپتیکی که در جای دیگر این فصل گفته نشده یا مشمول شماره‌های دیگر این فصل نباشند.	۹۰۱۳	۱۳
سرم‌ها و مصنوعات از سرم‌ها، همچنین قراضه و ضایعات.	۸۱۱۳	۱۴	هیدرورها، نیترورها، آزوتورها، سیلیسیورها، برورها با ساخت شیمیایی مشخص یا غیر مشخص، غیر از ترکیباتی که همچنین تشکیل	۲۸۵۰	۱۴	هورمون‌ها، پروستاگلندین‌ها، ترومبوگسان‌ها و لیکوترین‌ها، طبیعی یا ساخته شده از طریق سنتز؛ مشتقات آنها و مشابه‌های ساختاری آنها، از جمله	۲۹۳۷	۱۴

۲۰۱۳			۲۰۱۲			۲۰۱۱		
نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه
			کربورهای مشمول شماره ۲۸ ۴۹ را می‌دهند.			پلی‌پیتدها با زنجیره تغییر یافته، که عمدتاً به عنوان هورمون مصرف می‌شوند.		
هیدرورها، نیترورها، آزتورها، سیلیسیورها، برورها با ساخت شیمیایی مشخص یا غیر مشخص، غیر از ترکیباتی که همچنین تشکیل کربورهای مشمول شماره ۲۸ ۴۹ را می‌دهند.	۲۸۵۰	۱۵	فرآورده‌های شیمیایی برای مصارف عکاسی (غیر از ورنی‌ها، چسب‌ها، چسباننده‌ها و فرآورده‌های همانند)؛ محصولات مخلوط‌نشده برای مصارف عکاسی، عرضه شده به مقادیر معین (Doses) یا بسته‌بندی شده برای خرده‌فروشی به صورت آماده برای مصرف.	۳۷۰۷	۱۵	صفحه‌ها و فیلم‌های عکاسی، عکسبرداری و ظاهر شده، به غیر از فیلم‌های سینماتوگرافی.	۳۷۰۵	۱۵
ماشین ابزار برای گرفتن زواید، تیزکردن، سنگ‌زنی، هموار کردن، صاف‌کردن، صیقل‌کردن یا به نحو دیگر پرداخت کردن فلز، یا سرمت‌ها به وسیله سنگ‌های سنباده، ساینده‌ها یا محصولات صیقل‌کننده، غیر از ماشین‌های تراش دادن چرخ‌دنده، سنگ زنی چرخ‌دنده یا پرداخت کردن چرخ‌دنده مشمول شماره	۸۴۶۰	۱۶	صفحه‌ها و فیلم‌های عکاسی، عکسبرداری و ظاهر شده، به غیر از فیلم‌های سینماتوگرافی.	۳۷۰۵	۱۶	دستگاه‌هایی که با اشعه ایکس یا تشعشعات آلفا، بتا یا گاما را به کار می‌برند، حتی برای مصارف پزشکی، جراحی، دندانپزشکی یا دامپزشکی، همچنین دستگاه‌های رادیوگرافی و رادیوتراپی، تیوب‌های اشعه ایکس و سایر مولدهای اشعه ایکس، مولدهای فشار قوی اشعه ایکس، پانل‌ها و میزهای کنترل اشعه ایکس، صفحه‌های اشعه ایکس، میزها، صندلی‌ها و همانند برای معاینه یا درمان با اشعه ایکس.	۹۰۲۲	۱۶
۸۴ ۶۱								

۲۰۱۳			۲۰۱۲			۲۰۱۱		
نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه
زیرکونیم و مصنوعات از زیرکونیم، همچنین قراضه و ضایعات.	۸۱۰۹	۱۷	ماشین‌های اکستروودینگ (Extruding)، کشش (Drawing)، تکسچرینگ (Texturing) یا برش مواد نسجی سنتتیک یا مصنوعی.	۸۴۴۴	۱۷	تابلوی نقاشی، نقاشی سیاه قلم و نقاشی با مداد رنگی، تماماً با دست کشیده شده، غیر از نقشه‌های مشمول شماره ۰۶ ۴۹ و غیر از اشیای ساخته شده در کارخانه که با دست رنگ یا تزئین شده‌اند؛ کولاژ و پلاک‌های تزئینی همانند.	۹۷۰۱	۱۷
ماشین ابزارها برای کارکردن روی هر نوع مواد از طریق برداشتن آنها که با اشعه لیزر یا سایر اشعه نوری یا فوتونی، اولتراسونیک (ماوراء صوت)، تخلیه الکتریکی، الکتروشیمیایی، اشعه الکترونی، اشعه یونی یا با فرآیندهای قوس پلاسمایی، ماشین‌های برش با فشار آب عمل می‌کنند.	۸۴۵۶	۱۸	دستگاه‌هایی که با اشعه ایکس یا تشعشعات آلفا، بتا یا گاما را به کار می‌برند، حتی برای مصارف پزشکی، جراحی، دندانپزشکی یا دامپزشکی، همچنین دستگاه‌های رادیوگرافی و رادیوتراپی، تیوب‌های اشعه ایکس و سایر مولدهای اشعه ایکس، مولدهای فشار قوی اشعه ایکس، پانل‌ها و میزهای کنترل اشعه ایکس، صفحه‌های اشعه ایکس، میزها، صندلی‌ها و همانند برای معاینه یا درمان با اشعه ایکس.	۹۰۲۲	۱۸	ماشین‌ها و دستگاه‌ها برای آزمایش استحکام، مقاومت، فشارپذیری، کشش‌پذیری یا سایر خواص مکانیکی مواد (مثلاً، فلزات، چوب، منسوجات، کاغذ، مواد پلاستیکی).	۹۰۲۴	۱۸
نوارها، کاست‌ها، محفظه‌های فلزی، دیسک‌های فشرده ضبط شده	۸۵۲۴	۱۹	ماشین‌ها و دستگاه‌های لحیم‌کاری، زرد جوشکاری یا جوشکاری، حتی قادر به برش، برقی (از جمله گاز گرم شده با برق)، به وسیله لیزر یا سایر پرتوهای	۸۵۱۵	۱۹	ماشین‌آلات و دستگاه‌های کارکردن روی کائوچو یا مواد پلاستیکی یا برای ساختن محصولات از این مواد، که در جای دیگر این فصل گفته نشده و	۸۴۷۷	۱۹

۲۰۱۳			۲۰۱۲			۲۰۱۱		
نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه
			نوری یا فوتونی، اولتراسونیک، پرتوالکترونی، ضربان مغناطیسی، یا قوس پلاسمایی؛ ماشین‌ها و دستگاه‌های برقی برای داغ افشانی فلزات یا سرمته‌ها (Cermets).			مشمول شماره‌های دیگر این فصل نباشد.		
ارابه‌های صفاف (لیفتراک چنگال دار)؛ سایر ارابه‌های کارگاهی مجهز به تجهیزات بلندکردن یا جابه‌جا کردن.	۸۴۲۷	۲۰	ماشین برای سوار کردن لامپ، لوله یا والو یا جباب تولید نور آذرخشی الکتریکی یا الکترونیکی، در غلاف شیشه‌ای؛ ماشین‌های ساختن یا گرم عمل آوردن شیشه یا اشیای شیشه‌ای.	۸۴۷۵	۲۰	آلات و دستگاه‌ها برای تجزیه فیزیکی یا شیمیایی (مثلاً، پولاریمتر، انکسارسنج، طیف‌سنج، دستگاه تجزیه گاز یا دود)؛ آلات و دستگاه‌ها، برای سنجش یا چک کردن ویسکوزیته، تخلخل، انبساط، کشش سطحی یا همانند؛ آلات و دستگاه‌ها برای سنجش یا چک کردن مقادیر حرارت، صوت یا نور (از جمله وسیله تعیین زمان نوردهی در عکاسی)؛ میکروتوم‌ها.	۹۰۲۷	۲۰

(ادامه) جدول ۳. رتبه بیست کالای برتر (از ۱۲۴۰ کالا) در شاخص پیچیدگی محصول بر اساس تعرفه چهار رقمی در سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۱

۲۰۱۶			۲۰۱۵			۲۰۱۴		
نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه
نوارهای بی انتها سیم مسی برای ماشین آلات	۷۴۱۴	۱	مس برای پخت و پز، دستگاه گرمایی، غیر الکتریکی، قطعه	۷۴۱۷	۱	سرمت‌ها و مصنوعات از سرمت‌ها، همچنین قراضه و ضایعات.	۸۱۱۳	۱
لوله های سرب، لوله ها و اتصالات	۷۸۰۵	۲	زباله های صیقل خورده، به صورت یک لایه با یا بدون مواد معین	۵۰۳	۲	دستگاه متمرکز ماشین کاری (Machining Centres)، ماشین‌های ساخت تک واحدی (یک مرحله‌ای) (Single Station) و ماشین‌های انتقالی چند مرحله‌ای برای کارکردن روی فلزات.	۸۴۵۷	۲
زباله های صیقل خورده، به صورت یک لایه با یا بدون مواد معین	۵۰۳	۳	ماشین ابزارها برای کارکردن روی هر نوع مواد از طریق برداشتن آنها که با اشعه لیزر یا سایر اشعه نوری یا فوتونی، اولتراسونیک (ماوراء صوت)، تخلیه الکتریکی، الکتروشیمیایی، اشعه الکترونی، اشعه یونی یا با فرآیندهای قوس پلاسمایی، ماشین‌های برش با فشار آب عمل می‌کنند.	۸۴۵۶		ماشین‌های اکستروودینگ (Extruding)، کشش (Drawing)، تکسچرینگ (Texturing) یا برش مواد نسجی سنتتیک یا مصنوعی.	۸۴۴۴	۳
فویل قلع (ضخامت کمتر از ۲ میلیمتر)	۸۰۰۵	۴	فویل قلع (ضخامت کمتر از ۲ میلیمتر)	۸۰۰۵	۴	لوله و لوازم یا اتصالات (Fittings) لوله کشی (مثلاً، کوپلینگ، زانویی، مهره و ماسوره (Sleeves) از نیکل	۷۵۰۷	۴

۲۰۱۶			۲۰۱۵			۲۰۱۴		
نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه
سرمت‌ها و مصنوعات از سرمت‌ها، همچنین قراضه و ضایعات.	۸۱۱۳	۵	آلات و دستگاه‌ها برای آزمایشگاه‌های عکاسی یا سینماتوگرافی که در جای دیگر این فصل گفته نشده یا مشمول شماره‌های دیگر این فصل نباشد؛ نگاتوسکوپ؛ پرده برای پروژکسیون.	۹۰۱۰	۵	صفحه‌ها و فیلم‌های عکاسی، عکسبرداری و ظاهر شده، به غیر از فیلم‌های سینماتوگرافی.	۳۷۰۵	۵
ارغنون‌ها، فلوت‌ها و غیره	۹۲۰۳	۶	سرمت‌ها و مصنوعات از سرمت‌ها، همچنین قراضه و ضایعات.	۸۱۱۳	۶	صفحه کوچک، قلم (Stick)، نوک (Tip) و اشیای همانند برای ابزارها، سوار نشده، از سرمت‌ها.	۸۲۰۹	۶
فرآورده‌های شیمیایی برای مصارف عکاسی (غیر از ورنی‌ها، چسب‌ها، چسباننده‌ها و فرآورده‌های همانند)؛ محصولات مخلوط نشده برای مصارف عکاسی، عرضه شده به مقادیر معین (Doses) یا بسته‌بندی شده برای خرده‌فروشی به صورت آماده برای مصرف.	۳۷۰۷	۷	دستگاه متمرکز ماشین‌کاری (Machining enters)، ماشین‌های ساخت تک واحدی (یک مرحله‌ای) (Single Station) و ماشین‌های انتقالی چند مرحله‌ای برای کارکردن روی فلزات.	۸۴۵۷	۷	سایر ساعت‌های دیواری، رومیزی و همانند.	۹۱۰۵	۷
دی اتیل هیدرازین - و ۱ ۲ --- نیترات	۸۰۰۶	۸	فرآورده‌های شیمیایی برای مصارف عکاسی (غیر از ورنی‌ها، چسب‌ها، چسباننده‌ها و فرآورده‌های همانند)؛ محصولات مخلوط نشده برای مصارف عکاسی، عرضه شده به مقادیر معین (Doses) یا بسته‌بندی شده برای خرده‌فروشی به صورت آماده برای	۳۷۰۷	۸	دستگاه‌هایی که با اشعه ایکس یا تشعشعات آلفا، بتا یا گاما را به کار می‌برند، حتی برای مصارف پزشکی، جراحی، دندانپزشکی یا دامپزشکی، همچنین دستگاه‌های رادیوگرافی و رادیوتراپی، تیوب‌های اشعه ایکس و سایر مولدهای اشعه ایکس، مولدهای	۹۰۲۲	۸

۲۰۱۶			۲۰۱۵			۲۰۱۴		
نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه
			مصرف.			فشار قوی اشعه ایکس، پانل‌ها و میزهای کنترل اشعه ایکس، صفحه‌های اشعه ایکس، میزها، صندلی‌ها و همانند برای معاینه یا درمان با اشعه ایکس.		
آلات و دستگاه‌ها برای آزمایشگاه‌های عکاسی یا سینماتوگرافی که در جای دیگر این فصل گفته نشده یا مشمول شماره‌های دیگر این فصل نباشد؛ نگاتوسکوپ؛ پرده برای پروژکسیون.	۹۰۱۰	۹	تابلوی نقاشی، نقاشی سیاه قلم و نقاشی با مداد رنگی، تماماً با دست کشیده شده، غیر از نقشه‌های مشمول شماره ۰۶ ۴۹ و غیر از اشیای ساخته شده در کارخانه که با دست رنگ یا تزئین شده‌اند؛ کولاژ و پلاک‌های تزئینی همانند.	۹۷۰۱	۹	آلات و دستگاه‌ها برای تجزیه فیزیکی یا شیمیایی (مثلاً، پولاریمتر، انکسارسنج، طیف‌سنج، دستگاه تجزیه گاز یا دود)؛ آلات و دستگاه‌ها، برای سنجش یا چک کردن ویسکوزیته، تخلخل، انبساط، کشش سطحی یا همانند؛ آلات و دستگاه‌ها برای سنجش یا چک کردن مقادیر حرارت، صوت یا نور (از جمله وسیله تعیین زمان نوردهی در عکاسی)؛ میکروتوم‌ها.	۹۰۲۷	۹
صفحه‌ها و فیلم‌های عکاسی، عکسبرداری و ظاهر شده، به غیر از فیلم‌های سینماتوگرافی.	۳۷۰۵	۱۰	محرک‌های ساعت مچی، جیبی و همانند، کامل و سوار شده.	۹۱۰۸	۱۰	عناصر شیمیایی دوپه (doped) به منظور مصرف در الکترونیک، به شکل صفحه مدور (دیسک)، صفحه نازک یا اشکال همانند؛ ترکیبات شیمیایی تغییر یافته دوپه به منظور مصرف در الکترونیک.	۳۸۱۸	۱۰
دستگاه متمرکز ماشین‌کاری (Machining entres)، ماشین‌های ساخت تک واحدی (یک مرحله‌ای)	۸۴۵۷	۱۱	صفحه کوچک، قلم (Stick)، نوک (Tip) و اشیای همانند برای ابزارها، سوار نشده، از سرمت‌ها.	۸۲۰۹	۱۱	آلات و دستگاه‌ها برای آزمایشگاه‌های عکاسی یا سینماتوگرافی که در جای دیگر این فصل گفته نشده یا مشمول	۹۰۱۰	۱۱

۲۰۱۶			۲۰۱۵			۲۰۱۴		
نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه
(Single Station) و ماشین‌های انتقالی چند مرحله‌ای برای کارکردن روی فلزات.						شماره‌های دیگر این فصل نباشد؛ نگاتوسکوپ؛ پرده برای پروژکسیون.		
صفحه کوچک، قلم (Stick)، نوک (Tip) و اشیای همانند برای ابزارها، سوار نشده، از سرمت‌ها.	۸۲۰۹	۱۲	هیدرورها، نیترورها، آزتورها، سیلیسیورها، برورها با ساخت شیمیایی مشخص یا غیر مشخص، غیر از ترکیباتی که همچنین تشکیل کربورهای مشمول شماره ۴۹ ۲۸ را می‌دهند.	۲۸۵۰	۱۲	فرآورده‌های شیمیایی برای مصارف عکاسی (غیر از ورنی‌ها، چسب‌ها، چسباننده‌ها و فرآورده‌های همانند)؛ محصولات مخلوط‌نشده برای مصارف عکاسی، عرضه شده به مقادیر معین (Doses) یا بسته‌بندی شده برای خرده‌فروشی به صورت آماده برای مصرف.	۳۷۰۷	۱۲
دسته الیاف از رشته‌های مصنوعی.	۵۵۰۲	۱۳	دستگاه‌هایی که با اشعه ایکس یا تشعشعات آلفا، بتا یا گاما را به کار می‌برند، حتی برای مصارف پزشکی، جراحی، دندانپزشکی یا دامپزشکی، همچنین دستگاه‌های رادیوگرافی و رادیوتراپی، تیوب‌های اشعه ایکس و سایر مولدهای اشعه ایکس، مولدهای فشار قوی اشعه ایکس، پانل‌ها و میزهای کنترل اشعه ایکس، صفحه‌های اشعه ایکس، میزها، صندلی‌ها و همانند برای معاینه یا درمان با اشعه ایکس.	۹۰۲۲	۱۳	محرک‌های ساعت مچی، جیبی و همانند، کامل و سوار شده.	۹۱۰۸	۱۳

۲۰۱۶			۲۰۱۵			۲۰۱۴		
نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه
دستگاه‌هایی که با اشعه ایکس یا تشعشعات آلفا، بتا یا گاما را به کار می‌برند، حتی برای مصارف پزشکی، جراحی، دندانپزشکی یا دامپزشکی، همچنین دستگاه‌های رادیوگرافی و رادیوتراپی، تیوب‌های اشعه ایکس و سایر مولدهای اشعه ایکس، مولدهای فشار قوی اشعه ایکس، پانل‌ها و میزهای کنترل اشعه ایکس، صفحه‌های اشعه ایکس، میزها، صندلی‌ها و همانند برای معاینه یا درمان با اشعه ایکس.	۹۰۲۲	۱۴	ماشین ابزار رنده‌کردن، شکل‌دادن، شکافدار کردن، برق‌ووزدن (Broaching)، تراش دادن چرخ‌دنده، سنگ‌زنی چرخ‌دنده یا پرداخت کردن چرخ‌دنده، اره‌کردن، قطع کردن و سایر ماشین ابزارهایی که کار آنها برداشتن فلز یا سمرتها است، که در جای دیگر گفته نشده و مشمول شماره‌های دیگر نباشد.	۸۴۶۱	۱۴	آلات و دستگاه‌های سنجش یا چک‌کردن (Checking) جریان، سطح، فشار یا سایر متغیرهای مایعات یا گازها (مثلاً، دستگاه سنجش میزان جریان، تراز مایعات و گازها، فشارسنج، کنتور حرارت)، به‌استثنای آلات و دستگاه‌های مشمول شماره‌های ۱۴.۹۰.۱۵.۹۰، ۲۸.۹۰ یا ۲۳.۹۰.	۹۰۲۶	۱۴
کفپوش بر پایه کاغذ	۴۸۱۵	۱۵	آلات و دستگاه‌ها برای تجزیه فیزیکی یا شیمیایی (مثلاً، پولاریمتر، انکسارسنج، طیف‌سنج، دستگاه تجزیه گاز یا دود)؛ آلات و دستگاه‌ها، برای سنجش یا چک‌کردن ویسکوزیته، تخلخل، انبساط، کشش سطحی یا همانند؛ آلات و دستگاه‌ها برای سنجش یا چک‌کردن مقادیر حرارت، صوت یا نور (از جمله وسیله تعیین زمان نوردهی در عکاسی)؛ میکروتوم‌ها.	۹۰۲۷	۱۵	ترازو یا حساسیت ۵ سانتی‌گرم یا کمتر، با یا بدون وزنه.	۹۰۱۶	۱۵

۲۰۱۶			۲۰۱۵			۲۰۱۴		
نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه
آلات و دستگاه‌ها برای تجزیه فیزیکی یا شیمیایی (مثلاً، پولاریمتر، انکسارسنج، طیف‌سنج، دستگاه تجزیه گاز یا دود)؛ آلات و دستگاه‌ها، برای سنجش یا چک کردن ویسکوزیته، تخلخل، انبساط، کشش سطحی یا همانند؛ آلات و دستگاه‌ها برای سنجش یا چک کردن مقادیر حرارت، صوت یا نور (از جمله وسیله تعیین زمان نورددهی در عکاسی)؛ میکروتوم‌ها.	۹۰۲۷	۱۶	آلات رسامی، خط‌کشی یا محاسبه ریاضی (مثلاً، ماشین‌های ترسیم، پانتوگراف، نقاله، جعبه رسم، خط‌کش محاسبه، دیسک‌های محاسب)؛ آلات اندازه‌گیری طول، برای کار کردن با دست (مثلاً، متر میله‌ای یا نواری، میکرومتر، اندازه گیر قطر) که در جای دیگر گفته نشده و مشمول شماره‌های دیگر این فصل نباشند.	۹۰۱۷	۱۶	ماشین‌ها و دستگاه‌های مکانیکی با کار خاص که در جای دیگر این فصل گفته نشده یا مشمول شماره‌های دیگر این فصل نباشد.	۸۴۷۹	۱۶
کالاها و قطعات چرمی برای کاربردهای فنی	۴۲۰۴	۱۷	سایر ساعت‌های دیواری، رومیزی و همانند.	۹۱۰۵	۱۷		۲۹۳۷	۱۷
ماشین ابزار رنده‌کردن، شکل‌دادن، شکافدار کردن، برق‌وزدن (Broaching)، تراش دادن چرخ‌دنده، سنگ‌زنی چرخ‌دنده یا پرداخت کردن چرخ‌دنده، اره کردن، قطع کردن و سایر ماشین‌ابزارهایی که کار آنها برداشتن فلز یا سرامت‌ها است، که در جای دیگر گفته نشده و مشمول شماره‌های دیگر نباشد.	۸۴۶۱	۱۸	میله‌ها، گرم‌نورد شده، به صورت تومارهای نامنظم پیچیده شده، از سایر فولادهای ممزوج.	۷۲۲۷	۱۸	فیلم‌های عکاسی به صورت رول، حساس شده، عکسبرداری نشده، از هر ماده غیر از کاغذ، مقوا یا مواد نسجی؛ فیلم‌های عکاسی با خصوصیت ظهور و چاپ فوری، به صورت رول، حساس شده، عکسبرداری نشده.	۳۷۰۲	۱۸
فلزات معمولی، نقره یا طلا، دارای روکش یا پوشش از پلاتین، به اشکال کار نشده یا نیمه ساخته.	۷۱۱۱	۱۹	لوله و لوازم یا اتصالات (Fittings) لوله‌کشی (مثلاً، کوپلینگ، زانویی، مهره و ماسوره (Sleeves) از نیکل	۷۵۰۷	۱۹	مرکب چاپ، مرکب تحریر یا رسم و نقاشی و سایر مرکب‌ها، حتی تغلیظ شده یا به صورت جامد.	۳۲۱۵	۱۹

۲۰۱۶			۲۰۱۵			۲۰۱۴		
نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه	نوع کالا	شماره تعرفه	رتبه
قطعات ماشین، شامل اتصالات الکتریکی، عایق ها، کویل ها، اتصالات یا سایر ویژگی های غیر الکتریکی، که در قسمت دیگر این فصل مشخص نشده یا گنجانده نشده اند.	۸۴۸۵	۲۰	ماشین ها و دستگاه های مکانیکی با کار خاص که در جای دیگر این فصل گفته نشده یا مشمول شماره های دیگر این فصل نباشد.	۸۴۷۹	۲۰	فرآورده ها برای پاک کردن و پرداخت سطح فلزات؛ مواد مخصوص تسهیل لحیم کاری و جوشکاری و سایر ترکیبات کمکی برای لحیم کردن یا جوش دادن فلزات؛ خمیرها و پودرهای لحیم کاری و جوشکاری مرکب از فلز و سایر مواد؛ فرآورده ها از انواعی که برای پوشانیدن یا پرکردن الکترودها یا میله های جوشکاری به کار می رود.	۳۸۱۰	۲۰

با توجه به استخراج صادرات ایران در سال ۱۳۹۵ از گمرک جمهوری اسلامی ایران براساس تعرفه چهار رقمی جهت مقایسه با رتبه بندی جهانی شاخص پیچیدگی محصول سال ۲۰۱۶، جدول شماره (۴) وضعیت رتبه بیست کالای برتر صادراتی ایران را در شاخص پیچیدگی محصول نشان می‌دهد.

جدول ۴. وضعیت رتبه بیست کالای برتر ایران (از ۱۲۴۰ کالای جهان) در شاخص پیچیدگی محصول بر اساس تعرفه چهاررقمی در سال ۲۰۱۶

رتبه	شماره تعرفه	نوع کالا
۵	۸۱۱۳	سرمت هاو مصنوعات از سرمت ها(هم چنین قراضه و ضایعات)
۷	۳۷۰۷	تونر و دولوپر به صورت پودر جهت دستگاههای فتوکپی و پرینتر
۹	۹۰۱۰	دستگاههای ظاهرکردن یا چاپ فیلم یا کاغذ عکاسی به صورت خودکار بجز دستگاههای ظهور فیلم رادیولوژی پزشکی
۱۰	۳۷۰۵	صفحه ها و فیلم های عکاسی، عکسبرداری و ظاهرشده، غیراز فیلم های سینماتوگرافی و چاپ افست غیرمذکور در جای دیگر
۱۱	۸۴۵۷	دستگاه متمرکز ماشین کاری برای کارکردن روی فلزات
۱۳	۵۵۰۲	دسته الیاف از رشته های مصنوعی
۱۴	۹۰۲۲	دستگاههای رادیولوژی مصارف دندانپزشکی بغیراز دستگاه را دیوگرافی تک دندان
۱۶	۹۰۲۷	دستگاه تجزیه گاز یا دود
۱۸	۸۴۶۱	ماشین های شکل دادن یا شکافدارکردن برای کارکردن برروی فلزات یا سرمت ها
۲۲	۸۴۷۵	ماشین های ساختن یا عمل آوردن شیشه یا اشیاء شیشه‌ای با حرارت (غیر از الیاف اپتیکی)
۲۳	۲۹۳۴	ترکیباتی که ساختار آن دارای یک حلقه تiazول (هیدروژنه شده یا نشده) متراکم نشده باشد
۲۴	۸۴۵۶	ماشین ابزارهاکه با اشعه لیزر یا سایر اشعه نوری یا فوتونی عمل میکنند برای کارکردن روی هر نوع مواد
۲۵	۸۴۷۹	فنیشر اسفالت با قدرت ۱۱۰ اسب بخار وکمتر، مستعمل با سال ساخت بیش از ۵ سال
۲۶	۳۹۱۰	سیلیکونها به اشکال ابتدائی
۲۷	۹۰۱۷	میکرومتر، اندازه گیر قطرو اندازه گیر ظرفیت
۲۹	۹۰۲۶	فلومتر
۳۰	۸۴۴۵	ماشین های حلاجی(Carding machines)
۳۳	۳۷۰۱	فیلمهای مورد مصرف در تصویربرداری پزشکی غیراز ردیف ۳۷۰۱۳۰۲۰
۳۴	۸۵۱۵	ماشین لحیم کاری به روش غوطه‌وری (حوضچه قلع)
۳۵	۳۸۱۰	ترکیبات برای پاک کردن و پرداخت سطح فلزات

طبق بررسی‌های بعمل آمده و نتایج حاصله از جداول فوق، در سال ۲۰۱۶ رتبه شاخص پیچیدگی اقتصادی ایران، ۸۷ (از ۱۲۷) و در بین بیست کشور منطقه (مورد ارزیابی در شاخص) دارای رتبه ۱۴ می‌باشد. ایران در شاخص پیچیدگی اقتصادی بین سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۶ دارای روند رو به رشدی بوده و از رتبه ۱۱۴ در سال ۲۰۱۱ به رتبه ۸۷ در سال ۲۰۱۶ ارتقا یافته است. در شاخص پیچیدگی محصول، ۷۰ کالای صادراتی ایران، دارای رتبه پایین‌تر از ۱۰۰ (از ۱۲۴۰ کالا) بوده و در مجموع از ۹۹۰ کالای صادراتی ایران در سال ۱۳۹۵، ۹۷۴ کالا در زمره ۱۲۴۰ کالایی می‌باشند که در شاخص "پیچیدگی محصول" جهانی مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند.